

Verschillen tussen WISC-III-NL en WISC-V-NL

Omdat in Nederland geen WISC-IV is uitgegeven zullen de verschillen tussen de twee opeenvolgende versies van de WISC; de WISC-III-NL en de WISC-V-NL wat groter zijn dan normaal tussen twee opeenvolgende versies.

De revisiedoelen van de WISC-V-NL waren:

- een herziening van de theoretische basis,
- een betere aansluiting bij de intellectuele ontwikkeling,
- het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid,
- het verbeteren van de psychometrische eigenschappen, en
- het vergroten van de klinische toepasbaarheid.

Indeling subtests voor IQ-scores

10 primaire subtests, die nodig zijn om de belangrijkste indexen te berekenen. Zeven van deze 10 subtests vormen tezamen het TIQ. Om tot een bepaling van het TIQ te komen, is er dus minder afnametijd nodig dan in de WISC-III-NL. Met behulp van de secundaire subtests kunnen ook nog aanvullende indexscores berekend worden. Of dit dezelfde indexen zijn als in de Amerikaanse WISC-V zal uit het factor-analytisch onderzoek moeten blijken.

Subtest	Afkorting	Categorie
Overeenkomsten	OV	Primair (TIQ)
Woordenschat	WS	Primair (TIQ)
Begrijpen	BG	Secundair
Blokpatronen	BP	Primair (TIQ)
Figuur Samenstellen	FS	Primair
Matrix Redeneren	MR	Primair (TIQ)
Gewichten	GW	Primair (TIQ)
Rekenen	RE	Secundair
Cijferreeksen	CR	Primair (TIQ)
Plaatjesreeksen	PR	Primair
Cijfers en Letters Nazeggen	CLN	Secundair
Symbool Substitutie Coderen	SSC	Primair (TIQ)
Symbool Zoeken	SZ	Primair
Figuur Zoeken	FZ	Secundair

Afname

Wat betreft de afname zijn er een aantal verschillen met de WISC-III-NL, die in acht moeten worden genomen. Ten eerste het doorvragen, bij een 0- of 1-punts antwoord dient altijd te worden doorgevraagd. Indien een verbetering optreedt van een 0-puntsantwoord naar een 1-puntsantwoord dient nogmaals te worden doorgevraagd, in andere gevallen niet. Vanwege deze standaardregel staat er geen (D) meer achter de voorbeeldantwoorden vermeld. Ten tweede zijn de afbreekregels zoveel mogelijk gelijk gehouden tussen de subtests; bij alle subtests behalve Blokpatronen (afbreken na 2 opeenvolgende 0-scores) wordt afgebroken na 3 opeenvolgende 0-scores. Daarnaast wordt bij alle verbale subtests bij de eerste twee instapitens feedback gegeven en een 2-punts antwoord gegeven bij een imperfecte score. Dit om het kind meer informatie te geven over de taak om het kind de taak te laten begrijpen. De bodem is bij Woordenschat verlaagd door er ook visuele items aan toe te voegen.

Subtests

Specifiek bij de subtests zijn de volgende veranderingen doorgevoerd; bij Blokpatronen wordt een antwoord ook fout gerekend indien er gaten tussen de blokken zitten van meer dan 0,4 cm. Bij Cijferreeksen is een onderdeel Sorteren toegevoegd, waarbij een

groter beroep op het werkgeheugen wordt gedaan. Bij Rekenen worden geen kaarten met de tekst van de opgave meer gebruikt, om belasting van het werkgeheugen te vergoten en zo meer differentiatie in scores aan te brengen.

Verder zijn de belangrijkste verschillen in structuur en inhoud tussen de beide WISC-versies van de subtests en indexen zichtbaar in onderstaande tabel.

Subtest	WISC-V-NL	WISC-III-NL
Blokpatronen	X	X
Overeenkomsten	X	X
Matrix Redeneren	X	
Cijferreeksen (voorwaarts, achterwaarts, sorteren)	X	X (zonder sorteren)
Symbool Substitutie Coderen/ Substitutie	X	X
Woordenschat/ Woordkennis	X	X
Gewichten	X	
Figuur Samenstellen	X	
Plaatjesreeksen	X	
Symbool Zoeken/ Symbolen Vergelijken	X	X
Cijfers en Letters Nazeggen	X	
Figuur Zoeken	X	
Begrijpen	X	X
Rekenen	X	X
Onvolledige Tekeningen		X
Informatie		X
Plaatjes Ordenen		X
Figuur Leggen		X
Doolhoven		X

Nieuwe subtests

Matrix Redeneren

Matrix Redeneren was een nieuwe subtest in de WISC-IV en is dus voor Nederland een nieuwe subtest ten opzichte van de WISC-III-NL. Bij Matrix Redeneren krijgt het kind een incomplete matrix of serie te zien en selecteert uit vier of vijf visuele antwoordmogelijkheden

het antwoord dat de matrix of serie compleet maakt. De taak vereist dat het kind visueel-ruimtelijk informatie gebruikt om de onderliggende conceptuele regel te identificeren die de schakel vormt tussen de stimuli en dan deze onderliggende regel toepassen om tot het juiste antwoord te komen. Deze subtest is ontworpen om fluid intelligence te meten, algemene visuele intelligentie, classificatie en ruimtelijke vermogen, kennis van relaties tussen deel en geheel en simultane verwerking (Flanagan & Kaufman, 2009; Groth-Marnat, 2009; Sattler, 2008b). Aanvullend, vereist de test aandacht voor visueel detail en werkgeheugen.

Matrix Redeneren bestaat uit 32 testitems en 2 voorbeelditems. Deze items zijn allen hetzelfde als in de Amerikaanse WISC-V.

Gewichten

Gewichten is een nieuwe subtest in de WISC, bewerkt vanuit de WAIS-IV. Binnen een bepaalde tijd krijgt het kind een weegschaal te zien met een of meer ontbrekende gewichten en selecteert het antwoord waarmee de schaal in evenwicht blijft. Voor deze taak is het nodig dat het kind een kwantitatief concept van gelijkheid toepast op de relatie tussen objecten en dan op basis van matching, optellen en/of vermenigvuldigen het correcte antwoord identificeert. Deze subtest meet kwantitatieve fluide redeneren en inductie (Flanagan, Alfonso & Ortiz, 2012; Flanagan & Kaufman, 2009; Sattler & Ryan, 2009). Bij kwantitatieve redeneertaken zijn redeneerprocessen betrokken die wiskundig uitgedrukt kunnen worden, waarbij inductieve of deductieve logica wordt benadrukt (Carroll, 1993). Alhoewel er bij Gewichten wel werkgeheugen nodig is, is dit gereduceerd ten opzichte van de meeste kwantitatieve taken door de visuele presentatie van de items in het stimulusboek. Gewichten bestaat uit 34 items en 2 voorbeelditems. Deze items zijn allen hetzelfde als in de Amerikaanse WISC-V.

Figuur Samenstellen

Figuur Samenstellen is een nieuwe subtest in de WISC, bewerkt vanuit de WAIS-IV. Binnen een bepaalde tijdslimiet bekijkt het kind een complete puzzel en selecteert drie antwoordopties die tezamen de puzzel vormen. Deze subtest is ontworpen om mentale, niet-motorische constructievaardigheid te meten, waarbij visueel en ruimtelijk redeneren nodig is en mentale rotatie, visueel werkgeheugen, begrip van deel-geheel relaties en het vermogen om abstracte visuele stimuli te analyseren en te combineren. Figuur Samenstellen brengt daarnaast ook visuele perceptie, algemene visuele intelligentie,

fluid intelligence, simultane verwerking, ruimtelijk visualisatie en manipulatie en het vermogen om relaties tussen delen te overzien (Carroll, 1993; Groth-Marnat, 2009; Kaufman & Lichtenberger, 2006; Likert & Quasha, 1995, Sattler & Ryan, 2009). Figuur Samenstellen meet visuele verwerking en aandacht, ruimtelijke relaties, integratie en synthese van deel-geheel relaties, nonverbaal redeneren en trial- en-error leren (Flanagan & Kaufman, 2009; Flanagan, Alfonso & Ortiz, 2012; Sattler & Ryan, 2009).

Figuur Samenstellen heeft 29 testitems, een demonstratie-item en een voorbeelditem; deze items zijn allen hetzelfde als in de Amerikaanse WISC-V.

Plaatjesreeksen

Plaatjesreeksen was nieuw in de WISC-IV en is dus voor Nederland een nieuwe subtest ten opzichte van de WISC-III-NL.

Bij Plaatjesreeksen wordt er aan het kind een rijtje plaatjes getoond en moet het kind deze in volgorde onthouden en aanwijzen uit een meerkeuze opgave met meerdere plaatjes.

Plaatjesreeksen meet visueel werkgeheugen en werkgeheugencapaciteit. Taken die op deze subtest lijken, brengen aandacht, visueel verwerken, visuele onmiddellijk geheugen en responsinhibitie in kaart (Flanagan, Alfonso & Ortiz, 2012; Flanagan, Alfonso, Ortiz & Dynda, 2010; Miller, 2010, 2013). De subtest Plaatjesreeksen is op eenzelfde manier geconstrueerd als bestaande visueel werkgeheugen taken (Hartshorne, 2008; Makovski & Jiang, 2008; Wechsler, 2009), maar is relatief nieuw in de manier waarop gebruik wordt gemaakt van betekenisvolle stimuli. Het gebruik van deze stimuli zal mogelijk ook het verbale werkgeheugen activeren.

De werkgeheugeneisen van Plaatjesreeksen zitten in het feit dat zowel proactieve interferentie als rangordening vereist is. Plaatjesreeksen bestaat uit 26 testitems en 3 voorbeelditems, welke allen hetzelfde zijn als de Amerikaanse WISC-V.

Cijfers en Letters Nazeggen

Cijfers en Letters Nazeggen was nieuw in de WISC-IV en is dus voor de Nederlandse WISC een nieuwe subtest ten opzichte van de WISC-III-NL. Bij Cijfers en Letters Nazeggen worden reeksen cijfers en letters aan het kind voorgelezen en moet het kind de cijfers in oplopende volgorde herhalen en de letters in alfabetische volgorde. Net als Cijferreeksen, zijn er bij Cijfers en Letters Nazeggen enkele basale cognitieve processen nodig, zoals auditieve discriminatie, korte gefocuste aandacht, concentratie, registratie en auditieve

herhaling. Aanvullend daarop vereist de taak sequëntiele (opeenvolgende) verwerking, het vermogen om stimuli te vergelijken op basis van grootte of alfabetische principes, werkgeheugencapaciteit en mentale manipulatie. Ook informatieverwerking, cognitieve flexibiliteit en fluid intelligence zijn hierbij nodig (Crowe, 2000; Flanagan & Kaufman, 2009; Groth-Marnat, 2009; Sattler, 2008b). De hogere orde vaardigheden vertegenwoordigen executieve controle en capaciteiten toewijzingen functies bij werkgeheugen.

Cijfers en Letters Nazeggen bestaat uit 10 testitems bestaand uit drie reeksen, 2 demonstratie-items bestaand uit een reeks en 2 voorbeelditems bestaand uit een en twee reeksen. Voorafgaand aan Cijfers en letters Nazeggen worden 2 kwalificatie-items afgenomen om te bepalen of de kinderen de cijferreeks en het alfabet voldoende kennen om de taak uit te kunnen voeren. Van de 35 reeksen zijn er 24 exact hetzelfde als in de Amerikaanse WISC-V en bij 11 reeksen zijn voor de Nederlandse versie letters aangepast (bijvoorbeeld M of N vervangen door een andere letter).

Figuur Zoeken

Figuur Zoeken was nieuw in de WISC-IV en is dus voor Nederland een nieuwe subtest ten opzichte van de WISC-III-NL.

Bij Figuur Zoeken bekijkt het kind twee pagina's met geordende vormen (één willekeurig geordend en één gestructureerd geordend) en streept het kind doelobjecten (dieren) aan. De subtest meet de snelheid waarmee de test ingevuld wordt, snelheid van visueel-perceptuele verwerking en beslissnelheid, visueel scanvaardigheid en visueel-perceptuele herkenning en onderscheidingsvermogen (Flanagan & Kaufman, 2009; Sattler, 2008b). Ook zouden aandacht, concentratie en visuele herkenning (Sattler, 2008a) in kaart gebracht kunnen worden. Taken zoals Figuur Zoeken worden uitgebreid ingezet bij neuropsychologische instellingen als maat voor visuele verwaarlozing, responsinhibitie en motorisch doorzettingsvermogen (Lezak, Howieson & Loring, 2004). Verbale instructies zijn versimpeld. Bij Figuur Zoeken moeten bij beide condities 64 dieren worden gevonden. De dieren en overige plaatjes zijn hetzelfde als in de Amerikaanse WISC-V.

Processcores

Er zijn enkele processcores toegevoegd, waardoor nog meer informatie over het functioneren van het kind op de subtest kan worden verkregen. Zo kan er bij Blokpatronen ook een score zonder tijdsbonus

berekend worden en een deelscore van alle juist gelegde blokken.

Zowel pen en papier als digitaal

De WISC-V is ook in zijn geheel af te nemen op Q-Interactive, het platform van Pearson waarop met behulp van de iPad afnames kunnen worden gerealiseerd. U heeft dan in plaats van een scoreformulier, 2 responsformulieren, 2 stimulusboeken en een afname handleiding slechts 2 iPads nodig. Wel zijn de blokken van Blokpatronen nog nodig om motorische manipulatie met materiaal in de ruimte mogelijk te maken.

CHC-model

De ontwikkeling van de WISC-V en de vernieuwde teststructuur werd niet alleen gedreven door nieuwe theoretische inzichten, maar werd ook beïnvloed door neuropsychologisch onderzoek en klinische bruikbaarheid. Wel reflecteert het WISC-V model hedendaagse structurele intelligentie theorieën, zoals het CHC-model en kunnen deze theorieën ook als framework voor de interpretatie gebruikt worden.

Mogelijkheid tot digitaal genereren van een scorerapport

Via ons platform Q-global kunnen scores die zijn bepaald met de papieren versie van de test worden ingevoerd en gescoord. Hieruit is een rapport uit te draaien, met daarop de gestandaardiseerde scores die u nodig acht, zelfgekozen betrouwbaarheidsintervallen en de processcores of aanvullende analyses die u zelf kiest. Dit rapport kan als een pdf gedownload worden.